

VENDÉGLŐSÖK LAPJA.

(PINCZÉREK LAPJA.)

A hazai szállodások, vendéglősök, kávéosok, pinczerek és kávéházi segédek érdekeit felkaroló szakközlöny.

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK-, VENDÉGLŐSÖK- ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

— Megjelenik havonként kétszer — minden hó 1-én és 15-én.	Szerkesztő és Iaptulajdonos: Thász György.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. Klauzál-utca 5. szám 7. ajtó.
Előfizetési ár: Félévre 2 frt. — Évfolyamra 1 frt. Egy szám ára 15 kr.	Hivatalos órák: Délelőtt 11—12. Délután 4—6	Kéziratok és előfizetések ide intézendők — Előfizetheti még: Kutsera Mihály urnál, Kalyp-utca 10. szám.

Mindazon tisztelt előfizetőinket, kik lapunkat az első számtól kezdve kapták s negyedévi előfizetésük a jelen számmal lejár, kerjük legyenek szívesek előfizetéseiket mielőbb megújítani, nehogy a lap szétkülönsönél fenakadás történjék.

December hó elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Félévre 2 frt. — Negyedévre 1 frt.

Azon t. pályatársainkat pedig, kik lapunkat az első számtól kezdve elfogadták s mindezeideig elő nem fizettek, kerjük, ha lapunkat nem akarják elfogadni, küldjék vissza, vagy pedig előfizetéseiket küldjék be, mert csak úgy ereszük magunkat jogosítottoknak arra, hogy lapunkat továbbra is küldjük.

A kiadó-hivatal.

Budapest főváros polgármestere.

1884. é. 97. é. n. sz.

T. Thász György bejelentése a „Pinczerek Lapja” című lap körül felmerült változásról.

R.

Thász György kiadótulajdonosnak és felelős szerkesztőnek ezen bejelentését, mely szerint a „Pinczerek Lapja” című havonként kétszer megjelenő szakkép. című lap f. é. november hó 1-én a „Vendéglősök Lapja”-ra változtatja át — tudomásul veszem és erről a. n. m. kir. belügyminiszter urat, a kir. főügyész urat és a f. v. m. kir. pénzügyigazgatószócot értesítem.

Mírel Thász György urat felzeten értesítem.

Budapestben, 1884. évi október hó 25-én.

Kameramayer Károly, s. k.
kir. tanácsos, polgármester.

Egyesült erővel.

A társulásnak azon hatalmas ereje, melyet a szellemi érdekek elősegélyezésére gyakorol, régóta ismeretes a művelt népek előtt és nagyszabású példák által van igazolva. Az újkor nagy vívmányainak országnyirészre a társulási szellem argise alatt született: a haladó kor sokszorozott igényei a szellemtől nyerne felkarolást és ma már minden téren általános jelszó a törekvéseket hatványozottan egyesítő: „Viribus unitis”

Csak a vendéglősök, kávéosok és pinczerek körében mutatkozik közöny ez irányban. Van országos hivatalnok-egylet, országos díjnok-egylet, gazdatisztek országos-egylete, országos jegyző-egylet, csak a vendéglősök, kávéosok és pinczerek nem bírnak olyan hatalmas országos egylettel, mely magában foglalná a különböző vidékeken fennálló 23 hasonlegyletet, s tervszerűen egyöntetűen és célzatosan intéznék és képviselnék azok érdekeit, pedig egy életképes, hatalmas egyletre van szükségünk, melynek ezéla legyen nemcsak a vendéglősök, kávéosok és pinczerek erkölcsi és anyagi jobbtlétének előmozdítása, hanem azok aggkornokbani jövőjének biztosítása, özvegyeik és árvaik

súlyos nyomorának enyhítése is. Át kell hogy hasson mindegyikünket a tudat, hogy mi is tényezők vagyunk a közéletben s a társadalomnak olyan tagjai, kik erőteljes társulattá tömörülve, eléggé erősek arra, hogy elért erkölcsi emelkedettségükkel, anyagi jobbtlétüket eddig bizonytalan jövőjüket kivívhasák.

Nézzünk csak magunk körül! Az a maroknyi hivatalnok-sereg, mely egy-egy vidéki városban olyan életerős segélyző-egyletet tud magának teremteni, mely nemcsak hogy olesó kölesönökben részesíti őket, de segélyezheti elaggott, munkaképtelenné vált tagjait. És ugyanazon városban az ötször annyi jóvedelemmel bíró kávéosok, vendéglősök és pinczerek vagy egyáltalán nem; vagy ha bírnak is ilyen egylettel, ugy az csak teng, alig áll fönn. Ennek oka pedig a társulási szellem hiányában, de főként azon körülményben rejlik, hogy hiányzik az összekötő erő, a kápos, mely a szétforgácsolt erőket egyvére fűzi, hányzik a vendéglősök, kávéosok és pinczerek országos egyelete, mely hivatva lenne azok érdekeit testületileg képviselni, a tagok általános és szakismeretét növelni, megvékenként vagy vidékekenként főlk-egyleteket alakítani, az anyagi érdekek biztosítására a meglévő vidéki egyleteket buzdítani, esetleg tanácsosal ellátni és az eddig sokszor legvitalisabb érdekeiben sörtett kar óhajainak a kormány és törvényhozás színe előtt érvényt szerezni.

Ez országos egyesületi székhelye Budapest lehetne. Itt tarthatnának az évi közgyűlések, melyben a vidéki egyleteknek 3 küldötte vehetne részt. Tagjai volnának az egyletnek a vidéki egyletek tagjai, kik ezért bizonyos esekély díjat tartoznának leróni egyleti pénztárunkban.

Előre hát t. kartársaim! Rajtunk a sor jólétünkön lendíteni, özvegyeink, árvaik, saját aggkornok helyzetén segíteni, testlétünknek a társadalomban megillető helyet biztosítani, rajtunk fog mulni, ha legméltányosabb óhajaink, legszebb reményeink megsemmisülhetnek.

Szeged, 1884. okt. 30.

Pilfi Antal,
kávéos.

* A vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata elnök-sége figyelmezteti a t. cz. tagjait, hogy az ipartörvény 110. §. és az ennek eltelbeletetésére vonatkozó miniszteri rendelet 27. és 40. §§. értelmében, az összes segédeiket az első fokú iparhatóságnál f. é. november hó 21-ig tartoznak bejelenteni, a hol részükre a munka-könyvek kiállítanak. **Az elnökség.**

* Die Mitglieder der Budapester Hoteliers und Gast-wirtliche-Genossenschaft werden aufmerksan gemacht, daß sie im Sinne des §. 10 des Gewerbegesetzes und der §§. 27 und 40 der Durchführungs-Verordnung ihre sämtlichen Gehilfen bis 21. November f. é. bei der Gewerbebehörde (Bezirksamtsverordn.) anzumelden haben, und daß dort an die angemeldeten Gehilfen die vorgefchriebenen Arbeits-bücher ausgefolgt werden. **Das Präsidium der Genossenschaft.**

Italméresi jog és az iptartörvény.

Az új iptartörvény úgy mint az előbbi, az italméresi üzleteket amennyiben kisebb irányú haszonvételek (regálé) sorába tartoznak, engedélyhez kötötte, vagyis sem azon iparágak közé nem tartoznak, melyek képesítéshez (qualificatio) kötvé vannak, sem pedig a többi bármint ipar vagy kereskedési üzletek közé.

Mintogy pedig Magyarhonunk gyűlése vagyis a törvényhozás má napig a regálé-ügget nem rendezte, úgy vagynuk meggyőződve, hogy az még ma is — akár a dobány- vagy helyegúrúsi jog — nem ugyan az állomat, hanem azon fölérsurak és királyi városok, sőt kir. kinestári, alapítványi, főpapi stb. úgy nevezett uradalnak vagy puszták törvényes joga és azért az új iptartörvény 183 §. f) pontja szerint az országos hatóságok által kezelve és azért az említett új iptartörvény rendelkezései alá csak is annak 10. §-a a) pontja és 11., 12. és 13. §-ai értelmében esik, vagyis csekély nézetünk, de határozott meggyőződésünk szerint:

1. az italmérés — csakis egyszerű ital, bor, sör, pálinka, mérés szorosabban értelemben és keresma, vendéglő, szálloda, sörház és kávéházakit szélesebb értelemben gyakorolathatnak, tehát említett hatósági engedélyhez kötvé van, azért

2. az illető hely vagyis kis rendezett tanácsú városi és megyei törvényhatóságok felhatalmazva vannak az új iptartörvény kihirdetése után hál ott állt külön (specialis) szabályrendeletet hozni, melyet az ipar- és belügyi kir. miniszteriumok hágyják jóvá, azért végre

3. az italméresi keresma stb. fentemlített üzletek az említett szabályrendeletben előre megalapítandó számhoz kötődök (12. §. és az illető személy megbízhatóságától teendők függövé, miért is ez utóbbi esetben a metalán alkalmazandó üzletvezetés 41. 44. 45 és 46 §§-okk szerint személyes megbízhatósággal igazolni kötelesek, továbbá minden újabb üzleti hely külön engedéllyel látandó el és az üzletelő által nem kezelhető

Az eddig mondottakból kifolyólag legsürgösebb kérdések egyike az, vajlon eudán a fentemlített szabályrendelet tekintendők lesz-e oly helyi törvényűl, melynek határain belül, ha az illető italmérvő vagy vendéglős stb. mozog, vagy az ezen iparért folyamodó az ott előírt feltételeknek megfelel; semmi más kötelezettséget el nem vállal és az iptartörvény szabályai többé reá nem alkalmazhatók — és azért mik azon momentumok és körülmények, melyek a sokszor említett törvényhatóságok szabályrendeletekbe felveendők volnának. Erre már az új iptartörvény 11. §-a feleletet adott ugyan, a memyiben azt írja elő: hogy az új iptartörvény 21. §-ai irányadók legyenek, de vajlon elegendő-e az a mi ezen §§-ban az itt kérésben lévő és már a fenti 1—3. pontokban röviden érintett iparüzleteink körülményeire vonatkozik? — Az oly kérdés, melynek megbeszélésénél eszünkbe kell juttatnunk mindenekelőtt azon intézkedéseket, melyeket némely vendéglősök és kávéosk társulatai, de egyes — bár még igen kevés számú iparhatóságok az új iptartörvény eltelebeletése érdekében ezelszerhen tetheti véltek, a midőn többek közt pinczéreket és más ségeleket azok közé sorozhatni gondolták, kik a képesítéshez kötött iparosok oldalánál alkalmaztatnak. Ebbeli intézkedés az új iptartörvény 110. §-ból merítették, — de bocsánat! kénytelenek vagynuk itten már mindjárt kérzeni, vajlon ezen § tartozik-e a fentemlített 12—21. §§-ok közé? hisz ott a hol ezen §§-ban más velük némi összhangzásban álló §-aira a törvényhozó hivatkozni akart, megtette azt elég érthetően, mint azt a 21. §-ban is találjuk, hol világosan a 87. §-ra történik figyelemelés, mely a tanoncziskolákról, melyekre is esetleg kereskedelmi oktatási célokra fordítandók az italméresi engedély kiszolgáltatási díjak. Mielőtt ezen fontos ügy további fejtegetésére bocsátoznánk, szükségesnek tartjuk magunk elé azt a kérdést kitűzni, vajlon azon hatóságok engedély és nem egyszerre iparjogositvánnyal ellátott vendéglős vagy kávéos, ki a törvényben engedélyezett iptartestület tagja nem lehet — köteles-e pinczerjé, vagy bármely ségedjé, kasszinójé stb. azon iparhatóságnál bejelenteni, mely ugyszólván egyedül és kizárólag a képesítéshez kötött iparosokból összeállított modern iptartestületekkel egyetevre jár el? — és azért az iptartörv. 127. §-a szerint határozottan ki is mondatott, hogy az iptartestület a hozzá tartozó iparosokra és ségedszemélyekre nézve az első foku iparhatóságnak a törvény III. feje. A. B. C. alatt meghatározott teendőit végzi. Ugyazonan törvény 131. §. b) pontja és 141. §. szerint az iptartestület tagjai és ségedjeik közti viszony és tanonczokra ugye alapsabályaikba folytatandó. A ségedekre és tanonczokra vonatkozó intézkedések csupán az említett III. feje. és az iptartestületekről szóló IV. fejezetben előfordulnak, a hová a fenti 10. §. is tartozik és mely az említett A. alatti osztályba foglalt 19. §. ikertestvérenként jelentkezik; ellenben azok kik a modern iptartestületekbe nem tartoznak a törvény V. fejezete szerint

közöséges iptartársulatokat alkotni feljogosítvák és épugy mint vendéglősök és kávéosoknak a két miniszterium által helyben hagyandó alapsabályaiknak lennie kell, melyekben ségedjeik és tanonczai iránt intézkedhetnek és mely szabályoknak mérvadóknak kell lenni; azért azok vagy bevándorok vagy a hol már fennállanak, míg újakkal nem pótolhatnak — külön uton végrehajthatandók. Ezek szerint csak is az iptartestületeken és iptartársulatokon kívül álló ségedek szinte olyan gazdákkal együtt az iparhatóságnak reménylik, csak ideiglenes közvetlen felügyelete alá tartoznak, míg a többiek társulati szabályaik alapján az azokban foglalt korlátok között mozognak.

Boor József,

a komáromi vendéglős- és kávéos-iptartárs. titkárja.

(Folyt. köv.)

Ipartársulati és egyleti ügyek.

Köszönetnyilvánítás. A budapesti „Pinczerekör”

könyvtárának T. Paplann Zsigmond ur a „Találmányok könyve” 40 füzetét Szoeháczky Sándor ur pedig „Lessings Werke” czimú mű 55 füzetét voltak szivesek ajándékozni. miert is fogadják a kör nevében hálás köszönetem nyilvánítását.

Budapest, 1884. nov. 1-én.

Mihály Ferenc,

a „Pinczerekör” könyvtárosa.

Sitzungsbericht. Protokoll der am 15. Oktober 1884 abgehaltenen Auschüßs-Sitzung. — Anwesend: Franz Schopper, Präses; Rudolf Ohmann, Vizepräses; die Auschüßsmitglieder: Daidjinsky, Szncl, Yang, Geißler, Taußig, Koller, Bayer, Karago, Koch, Strichner, Pfahnl, Göttinger und Hncl.

Tagesordnung: 1. Protokoll. 2. Referat des Präses über die gemeinshaftlichen Szigungen bei der löbl. Genossenschaft betreffend des neuen Gewerbegesetzes. 3. Ballangenlegenheit. 4. Sonntigs.

Präses Schopper, eröffnet die Sitzung, das Protokoll vom 17. D. L. 3. wird nach Berichtigung und Genehmigung von den Herren Yang und Szncl antheilt.

Präses berichtet über die gemeinshaftlichen Szigungen bei der Genossenschaft, in erster Reihe über den überaus freundlichen Empfang von Seite des Präsidiums, dann der Wünsche bezüglich unserer Stellungnahme zu dem neuen Gewerbegefese. Er spricht über seinen Vortrag, betreffend die Befreiung der Oberkellner von der Führung der Arbeitsbücher, indem er der Genossenschaft auseinandersetzt, daß die Oberkellner nicht in die Arbeiterliste geführt werden sollen, sondern in die Klasse der Geschäftsführer, Buchhalter etc. zu rangiren seien, ferner daß auch die Caffiere, Portiere, Köche und Kellermeister in dieselbe Klasse einereicht werden möchten, welchen Ausführungen der Genosschafts-Auschüß bereitwillig beipflichtete und versprach; dieses Begehren bei der nächsten Verathung der Durchführungs-Verordnung den gemeinschaftlichen Vertrauensmännern beim Magistrat befürwortend zu unterbreiten.

In zweiter Linie wurde die Vertheilungsfrage besprochen und ventilirt, wo es sich voraussichtlich um eine Beitragsleistung zu den Schulen handeln wird, wenn solche für unsere Vertheilung errichtet werden sollen. Präses jagt, daß der Kellerverein zu einem Beitrage zu Schulzwecken nicht herangezogen werden kann, daß für dieses der Staat zu sorgen hat und es eigentlich der Genossenschaft zufällt, wenn schon Opfer gebracht werden müssen, solche zu bringen. Nur in dem Falle würde sich der Verein einer Beitragsquote nicht entziehen können, wenn für unsere Jungen die Unterrichtsstunden von 4 bis 6 Uhr Nachmittags festgelegt werden; weil diese Zeit wegen der Eigenthümlichkeit unseres Geschäftsbetriebes die einzig Wählige wäre den Schulbesuch der Vertheilung mit aller Kraft fördern zu können.

Nach dieser mit der löbl. Genossenschaft getroffenen Vereinbarung und im Einvernehmen mit derselben, ließ Präses zwei Eingaben verfassen, welche vorgelesen werden, und durch die Genossenschaft an den Magistrat und das hohe Ministerium geteilt werden.

Dieses wird zur befriedigenden Kenntniss genommen, und allerseits gutgeheßen.

Präses bringt weiter dem Auschüßs zur Kenntniss, daß ihm bei dieser Gelegenheit Herr Gündel den Vorschlag machte, den nächsten Vereinsball mit der Genossenschaft gemeinschaftlich und zwar auf gleiches Risiko zu geben; und eröffnet hierüber die Debatte.

Nach längeren Auseinandersetzungen wird mit allen gegen zwei Stimmen beschloßen den Ball mit der Genossenschaft abzuhalen und derselben halbseitig unsere Propositionen zu überreichen.

Schluß der Sitzung. Budapest, 15. Oktober 1884.

Daidjinsky Ernst, Pfahnl Josef.

Franz Schopper.

Jegyzőkönyv. Felvételte a budapesti „Pinczer-kör” választmányának f. évi november hó 10-én tartott rendes havi üléséről. Jelen voltak: Kolb Ferenc igazgató, Szállásy Alajos II-od igazgató, Pfáhl József pénztárnok, Mihályi Ferenc könyvtárnok; továbbá Schmidtbauer Lajos, Szentkirályi Márton, Szoehátzky József, Koch Kornél, Bayer Lajos és Ohmann Antal választmányi tagok. A napirend szerint tárgyalott: I. A múlt havi választmányi ülés jegyzőkönyve hitelesítették. II. Pénztári jelentés. Pfáhl József a múlt havi kiadások levonása után a „Kör” javára fennmaradt 71 ft 26 krajnnyi összeget mutat fel, mely körülmény valónak találván, örvendetes tudomással vétették. III. Tagok felvétele. Mihályi Ferenc úr által ajánlt Nagy István úr tagul felvételtek. IV. A „Kör” hangversenyt rendező bizottsága javaslata alapján megállapították, hogy esütörtök és vasárnap délután ez ideig divott zongorahangversenyek helyett vegyes, illetőleg czitera- és hegedű hangversenyek rendezetnek V. Sajnos tudomásul vétették azon körülmény, hogy a „Kör”-nek 11 tagja rendes havi illetékeit fizetni elmulasztja; minek folytán a „Kör” alapszabályainak értelmében kitérőtleni rendeltetnek. VI. Mihályi Ferenc könyvtárnok jelenti, hogy Szoehátzky Sándor úr „Lessing's sammtliche Werke” és Paplár Zsigmond úr „Buch der Erfindungen” című két művet a „Kör”-nek ajándékozták. Nevezett uraknak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. VII. Szállásy Alajos és Szoehátzky Sándor úr indítványára ez idén is mint minden évben karácsonyfát felállítani s a szükséges kiadások fedezését gyűjtés útján beszerezni határozták. A befolyt összeg arányához mért számú szegény gyermek ruházattal ajándékoztatták meg. Az ünnep rendezésére Szinel Alajos kávév. úr küldött-szöveg keretettik fel. *Jegyzette: Holler József, titkár.*

Pinczerczónások tanulmánya. A budapesti szállások, vendéglők és korsómárosok ipartársulata* a fővárosi tanácsos a pinczerczónások iskoláztatása tárgyában, mint már említettük, kérvényt nyújtott be, melyben kifejté, hogy az a beosztás, mely szerint az iparostanócok számára létesítendő tanulmányokban az előadások este 7-9 óráig fogtak tartani a pinczerczónásokat illetőleg a szállások, vendéglők és korsómárosokra nézve annyiban hátrányos, mert speciális hivatásukban tudvalegleg épen ebben az időpontban vannak a legtöbb munkával elfoglalva, s ilyenkor egy tanoncának a nélkülözése is könnyen megérthető nélkülözésként járna. Ezenkívül az ipartársulat új találya, hogy vannak tárgyak, melyek tanulásának szükségességét az említett iparig nem provokálja; ilyen például okiért a vasárnapi rajzóra. Kéri emellett f. a fővárosi tanácsot, hogy olyképen segítse, miszerint a pinczerczónások részére egy új tanulmányt nyitna, mely különben sem ütközhetik anyagi nehézségbe, mert éppen a nevezett iparszakok 4000 forint fizet évenként engedmény díjakban e czélra s az új tanulmány előlései délután tárgyalt két órában következő napon vennék fel, hogy a felváltva hallgató iparostanócok párhuzamosan haladhasanak. Tantárgyakul pedig a kérvény következőket ajánlja: írás, olvasás, magyar nyelv és irly, német nyelv és irly, számtan és könyvtvit, esetleg a francia és angol nyelv vagy csupán az első E kérvényt új megkereséssel küldte meg ipartársulatuk az országos iparügyesületnek, hogy a benne foglaltakat pártolólag karolja fel, s ez értelemben nyilatkozzék a fővárosi tanácsnak.

LAPSZEMLE.

Mig a vidéki vendéglők és pinczerczónások a legfálsultabb közönlény veszik lapunkat, addig a fővárosi sajtó a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik lapunk felől.

Az „Egyetértés” f. évi október 31-ikén megjelent száma a következőleg emlíkszik meg lapunkról:

„Vendéglők Lapja” cím alatt új lapot ad ki Hásh György, a ki eddig a „Pinczerczónások” szerkesztette. Az említett új lap a hazai szállások, vendéglők, kávéosk, pinczerczónák és kávéházi szegédek érdekeit fogja felkarolni s a most beküldött szám különösen az által érdemel figyelmet, hogy majdnem kizárólag szakbaváló közleményeket hoz. Az új ipartörvény az említett engedélyezett iparágokat új szervezetnek vetván alá, a V. L. s hivatással bír, főleg ha jövőre is kizárólag szakbaváló közleményeket hoz. Ára félre 2 ft; az előfizetések szerkesztő nevére (Klausz-utca 5.) küldendők. Megjegyezzük még, hogy a lap „a budapesti szállások, vendéglők és korsómárosok ipartársulatának hivatalos közlönye.”

A „Fővárosi Lapok” f. évi nov. 1 száma:

„Vendéglők Lapja” indult meg a fővárosban, folytatása a „Pinczerczónások Lapja”-nak. Hásh György szerkeszti s a borkereskedés emelésén kívül czélja a germanizáció ellen is küzdeni.”

A „Figgetlenség” f. évi október 31-én megjelent száma:

„Vendéglők Lapja” címmel jelent ma meg új uttórl lap, mely eddig „Pinczerczónások” néven szerepelt. A „Vendéglők Lapja” mint mondja, igyekszik fog nemcsak a nagy mérvben elterjedt germanizációt megszüntetni, de a borkereskedés, kezelés és eladás körül is nagy szolgálatot teend a közönségnek. Szerkeszti Hásh György. Előfizetési ára félre 2 ft.

Levelezés.

Vass János úrtól, a szatmári „Pinczerczónások” volt buzgó tevékeny elnökétől vettük a következő sorokat:

T. szerkesztő úr!

Becses lapja címén tett változtatás helyes! Iránya is jó. Azért csak kitartás és bizalom, azt hiszem nemis törekvésének sikere leend. Adandó alkalommal egybekör nézve töböt.

Szatmár, 1884. nov. 2

Hazaüni üdvözlettel:
Vass János.

T. szerkesztő úr!

Van szerencsem tisztellett értesíteni, hogy a „Vendéglők Lapját” a komáromi „Vendéglők és kávéosk ipartársulata” megrendelte. — A midőn ipartársulatunk legközelebbi választmányi ülést vagy közgyűlést fog tartani — akkor reményelem, megtehető határozatot fogunk hozni becses lapja érdekében, mely most nagy házagot pótol.

Révkörmárom, 1884. nov. 4

Öszinte tisztelője:

Boor József, s. k.
a „Vendéglők és kávéosk ipartársulat” ügyvédje és titkárja

KÜLÖNFÉLÉK.

— A szállások, vendéglők- és korsómárosok ipartársulatának tagjai szokásos társasösszejevitelüket legközelebb (f. év nov. 19-ikén, szerdán délelőt) Bányai József urnak a keresep-ut és Klausz-utca sarkán levő vendéglő-helyiségében fogják megtartani.

— A szállások, vendéglők- és korsómárosok ipartársulatának tagjai társas összejöveteleket legutóbb Fritz J. urnak a király-utcai „Bécsi sörcsarnok”-hoz címzett vendéglő-helyiségében és Steinbeis János urnak a kis stáció-utca 7. sz. a. helyiségében tartották.

— A budapesti „Vendéglők ipartársulata” és „Pinczerczónások”-nek 1885. év január 20-ikán tartandó közöstánévigalmal iránt éleik mozgalom indult meg mindkét intézmény kebelében. Reményljük, hogy ez egyesült erővel kifejtett törekvés szép sikert fog vonni maga után. A bál-rendező bizottság névsorát jövő számbukban közölni fogjuk.

— A „Pinczerczónások” által rendezett „Jour-Fix” összejövetelek igen látogatottak. A legutóbbi összejövetelen ott volt a kör kiválóbb tagjai nagy számban, melyen Richter Gusztáv zongora-művész ur előadásán kívül a hangversenyt pályatársaink közül Kozmanovics K. ur, Holler József ur, a kör titkára és Schoppa Ferenc ur a „Pinczerczónások” élnöke igen kedvelyes hangulata hozták a jelenlévőket.

— A „Kávéosk ipartársulata” és Kávéosk-egylet” helyisége Kutscher Mihály urnál (Kalap-utca 10. szám) igen díszesen be van rendezve.

— Juranovits Ferenc és Katona Imre urnak a kiállítás „Halász-Csárda” tulajdonosai, legutóbb a fővárosban időztek néhány napig.

— Molnár Sándor főpinczér, lapunk barátja, Püspök-Ladányból a fővárosba érkezett.

— Takács Lajos vendéglős ur (dohány-utca 28. sz. a.) az eddig csapas által kezeltetett „Kondorosi csárdát” f. november hó 1-től fogva maga kezeli.

— Dukács J. kávév. úr a keresep-uton levő Wallner-féle kávéházat vette át s azt díszesen berendezte.

— Vimez Alajos vendéglős ur, a Motil Antal-féle vendéglőhelyiséget vette át Kőbányán.

— Hymen, Gernán Jenő ur a „Grand-Hotel Schalkács” szállóba került főpinczerczónák lapunk barátja Kassán. Eljegyezte Baader Mihály birtulajdonos ur szöpmivetségi leányát Budapestről. — Pöschke Károly kávév. úr eljegyezte Temesvárt Ruschil Antal kereskedő ur kelendő leányát Mariskát. Isten áldása legyen e kötéldü frigyeken!

— Vilmos Lajos ur jöhört vendéglőhelyiségében többszörönként „Hal-estély”-eket tart Debreczenben.

— A Baldóczi firdőben a vendéglőt az újonnan építendő étteremmel valamint a firdői italmérés jogot s a firdőhöz tartozó 50 holdnyi mezőzsidáságot berbe adja dr. Szóntáth Gy. Miklós úr.

— Balassa-Gyarmaton a „Zichy-fogadó” termei újonnan átalakítottak. Úgyisntendő a „Balassa-fogadó” szobáinak és ablakainak újalakítása is folyamatban van.

— T. Penez közönségben Huszár István ur kezelményezésére folytán „erjesztő kamara” alakult, mely czélja Huszár ur saját borházát engedte át.

— Czefely Sándor derék vendéglős legutóbb a „Zöldár”-hoz címzett jöhört vendéglőt vette át Nagyvárdon.

— Hintersteller József vendéglős ur Nagyváradon a „Pokol”-féle vendéglőt vette át.

— Tokajhegyalján a szüret általában rendszeren október hó 20-ika körül kezdődik, de kiválóbb bortermelők november 1-ig elhalasztják, amint ezt nagynevű borászunk Nagy Gusztáv tanár ur is tette Sárospatakon.

— Győrütt a „Lloyd-szálloda” új személyzetet nyert. F. hó 15-ikén foglaltak el ott állásukat Hirth József, Mészáros Lajo és Hegyi János halantörténi főpinczerczónák.

— Az „Arany esillag” vendéglőt a hozzá tartozó kávéházzal együtt Krónstein H. vendéglős ur vette át Aradon.

— Aradon a „Vas-szálloda” f. hó 15-ikén vette át Tücherer Alajos vendéglős ur, ki a szállóba összes helyiségeit teljesen újja szerelte s a kávéházat új teke-asztalokkal látta el.

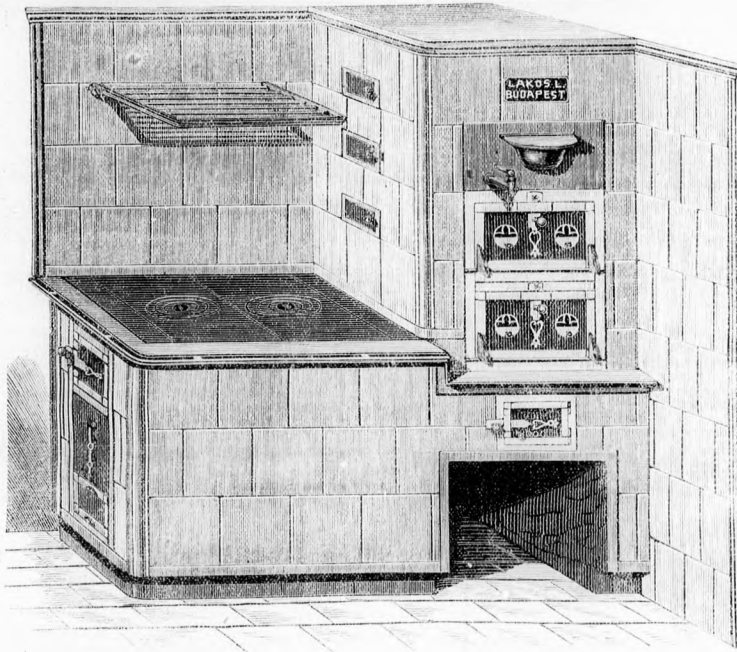

Védjegy.

LAKOS LAJOS

Budapest, IV. ker. Kalap- és Lipót-utca sarok, 10 szám.

Elcállal mindennemű
épület- s műlakatos-
munkákat,

készít minden alaku és
nagysága

takaréktűzhelyeket

valamint a legczélszerűbb
= füst-kihúzó =
cylinder- s buvó-kémény-
toldatokat.

Készíték mindennemű és
nagysága

tűzhelyeket

kisebb-nagyobb
háztartási-, urasági-,
vendéglői- és szállodai-
stb. konyhákba.

A nagyobb vendéglői-, szállodai- stb. tűzhelyeket mindkét oldalán nyíló sütő-ajtókkal, 2- vagy 4-csapos vízmedencével is készíthetem.

Asztal-tűzhelyeim mind füst-elzáró szeleppel vannak ellátva, minek azon lényeges előnye van, hogy ha egész nap vagy több órákon át tüzelünk és nem sütünk, a szelepet nyitva tartva, a tüstök nem hevülnek fel s ezáltal meg vannak mentve a gyors kiégéstől.

Továbbá megjavítok mindennemű tűzhelyeket (helyben vagy vidéken), melyek — még jó karban vannak ugyan, de — füstölnek, sütői nem jók, vagy általában nem sütnék, vagy sok tüzelő-anyagot elémésztenek és a szelének még sem felelnek meg.

URI

divat - czikkék - rakatárát
legjutányosabb
szabott árakon

ajánlja

LUSTIG EDE

Budapest,

Kerepesi-ut sarkán 2. szám,
a nemzeti színház átellenében.

GYÖNGYÖSY IMRE

ezelőtt

vornals

Érsek István | Stefan Érsek

tekeasztal

és

dákó-készítő

BUDAPEST,

Kertész-utca 27. sz. a.

Ajánlja magát

kávélházi bútorzatok berendezésére
a legolcsóbb árakon.

Billard

und

Que-Crueger

BUDAPEST.

Gärtner-Gasse Nr. 27.

Empfiehlt sich

zur Einrichtung für Kaffeehäuser
zu den billigsten Preisen.

— Csillag N. hosszabb ideig kérvénzt főpincézr legközelebb a „Komló-kert“ helyiséget veszi át Nagyvárán.

— **Elhalálozások.** V i r á g Lászlóné vendéglő-tulajdonosnő a szállodások, vendéglősök és koresmárosok temetkezési egyletének tagja folyó hó 9-ikén jobbre szenderült — S c h á b Mihály tüzelőgép a „kávés-ségek egyletnek“ tagja folyó hó 9-ikén, életének 32. évében elhunyt. Béke poraikon!

Hogy kell, beszéljünk?

Midőn valaki e tárgyat megfontolva tárgyalni akarja, lett-légyen az „üzlet-ember“ vagy „közönség“, jól meg kell gondolja ítéletét, nehogy egyik vagy másik kollegának, kunschaftnak rossz illést szerezzen.

Mindazonáltal egy irányeszmé felvétele okvetlen szükséges, kivált éppen ma, midőn egy vendéglőseink, koresmárosaink, kávésaink ugyszólván első terjesztői a szélsőségekben baktató, idegen, germanizátiónak.

S hogy a közönség részéről e miatt méltó a felháborodás, azt hiszem nem szorul bővebb magyarázatra; dacára hogy a közönség maga is nagyban elősegíti s ugyszólván „szokássá“ teszi a „luxus“ germanizációt.

Ha egy vendéglős kimondja elvált: hogy nála kizárólag csak magyar étkek, magyar borok, magyar szolgálat leend, kik esküdtt ellenel kell legyenek minden más ajknak, ez megérdemelné a 25-öt. De viszont, ha egy vendéglős vagy kávés megfordítva csak is oly egyéneket tart és vesz fel szolgálatába, a kik esküdtt ellenel legyenek a haza tulajdonosainak, s a haza nyelvét tudniok sem szabad, megérdemelné a becsukást az örültek házába.

Legalább a jogszerűség csak is így képzelhető.

A tapasztalás s a tények azonban fájdalom, más eseteket tüntetnek fel. Mert fővárosunk koresmárosai, kávésai ez időszertint, kevés kivétellel a szélsőségek határai között baktatnak, kivált az utóbb említettek. S ez bármiként is legyen, nem jó, ezen segíteni kell legelőbb is azoknak, kik érintettek.

Igaz, hogy közönségünk legnagyobb részt vagy tudásból, vagy szakásból, vagy végül luxusból beszél oly nyelven mely nem az övé.

Nem legynök elfogultak, s tekintsük a dolgok állását úgy, mint a hogy az van, s vonjuk le belőle a következtetést úgy mint a hogy azt a méltányosság, de kiváltképpen a jog és jogosultság megköveteli.

Azt beláthatja bármely magyar vagy idegen ajku koresmáros, hogy itt mi magyar földön vagyunk, s azt a kenyeret eszünk, mely szintén a magyar-é. Miért akarjuk tehát ez élet és helyet adó nemzetet éppen abba nem ismerni, miben él? Mert „minden nemzet nyelvében él.“

Ez jótalanság s kislelkiség, mely tulajdonosára vall, kivált ha még hozzá az ellenszenv és dacz járul.

Nem elfogultság, nem részrehajlás s nem kétkulacsosság indít bennünket ez intélemer, s csak kötelességünket teljesítjük, midőn arra intjük érdekelte feleinket, hogy adják meg mindenkinek azt, mivel tartoznak, ezt követeli a jog, de kiváltképpen a becsület.

Nem ezünk ez által pélézást törni s kimondani azt, hogy ha valaki idegen szót kiejt, már nem becsületes ember! Oh, nem! Csak hogy mindennek van határa és jogosultsága, mely ha túlság megy ostobasággá, becsületlen-ségre fajul.

Ha én külföldre megyek, mért követelik meg tőlem azt a nyelv tudását mely az ottani? Miért ne tehetnők ezt mi is, ha nem is egyszerre s erővel, de legalább rendre és a szokásos formákkal?

Vannak fővárosinkban sok oly koresmárosok és kávésok, kik föl sem vesznek szolgálatukba oly egyént, ki magyar. Miért nem fordítják meg e gyalazatos szokást azzá, hogy nem vesznek fel oly egyént, ki nem beszéli a magyar nyelvet? Csak is így lesz nem arczul útése a kulturának, a

civilizátiónak s a becsületnek, mely ellenkezőleg nagy szegénységi bizonyítványa annak az ipárnak, mely elsőnek nevezi magát.

Ha a koresmáros német is, köztízletben áll, s tanulja meg azt a nyelvet melyben él s alkalmazottaitól ennek tudását követelje. Sőt ne szégyelje meg annak a vendégnek is, ki „gut“ Abend“-del köszön „jó estvét“ kívánni.

Ezzel nem csak az emberiségnek, a hazának s a becsületnek tett eleget, hanem önni magának tesz legtöbbet.

Bányai József.

Kell-e magyarul is beszélő pincéz?

A fővárosnak f. hó 12-ikén tartott közgyűlése társalgata a fogadós, koresmáros, pálinkamérő, kávés és kávémérő iparok szabályozásáról készült tervezetet. Az általános rész 1 és 2. §-a kisebb viták után a tanács szövegezése szerint fogadtattak el. Üdvözöljük a tanács hazafias eljárását, hogy a szabályrendeletbe felvette, miszerint a vendéglősök, kávésok stb. tartoznak magyar nyelven jártas pincézreket alkalmazni, s ezáltal a sok germanizátor pincéz magyar nyelvismeretét is kötelezővé akarta tenni. De szövegelve kell megemlítenünk, hogy a szabálytervezet 3. §-a, mely így hangzik: „A vendégek szolgálatára kifogástalan előéletű s a magyar nyelvben jártas egyének alkalmazandók“ —

a közgyűlés többsége által nem fogadtattak el. Tehát nem kell magyar pincéz, úzerkedhetik a nagyszámú magyarfaraló elem, kik büszkén hengeznek, hogy nem szükség nekik tudni azon állam nyelvét, melynek kenyérét eszik, s melletük a magyarul is beszélő pincézresek elmeheit vidkire vagy Amerikába. Sajnáljuk és féljük, hogy nem vették észre azon t. biz. tag urak, kik ellene voltak ezen hazafias tervezetnek, miszerint ott állunk már, hogy többnyire a legjobb üzletekben oly egyének alkalmaztatnak, kik nem hogy nem tudnak magyarul beszélni, de esküdtt ellenségei mindennek a mi magyar. — A szabálytervezet mellett beszéltek: Mátyus Aristid, Polónyi Géza. Steiger Gyula azt tartja, hogy a pincézrekek szemben vellemit nem érdemes tenni. Ellene szóltak: Róbert (Nemzeti szállodás) és Walter Ferencz („Fehér ló“ szállodás), ki örvend a magyar nyelv terjedésének, de celszerűségi szempontból nem látja szükségesnek. — Szavazásra kerülvén az ügy, a többség a 3. §-ból elhagyni határozta a „magyar nyelvben jártatos“ szavakat. A tárgyalás folyamán kimondatott, hogy (5. §.) a fogalokban a szobákban kifüggesztendő árjegyzékek nem kell, hogy iparhatóságilag láttanoz va legyenek: hogy a fogalók (8. §.) záróának alávetve nem lesznek; ellenben a vendéglők, koresmák, sörházak (az erleti szöveghez híven) ijeli 1 óráról reggeli 4-ig zárva tartalók.

Élénk vita támadt a pálinkamérősek fezeténél. A tervezetben a záród este 9 óráról reggel 4 illetve 5 óráig van főlveve. A pálinkamérők és szeszgyárosok folyamodtak, hogy a záród reggel 4-ig tartson este 10-ól. Fülöp Károly pártló ért, őt támogatta Kunváry Fülöp és Busbach Péter, egyedül Fuchs Gusztáv szolt a pálinkázás korlátozásának fontartása mellett. Jobb volna 8 óraker bezárni e boltokat, melyek mérhetlen romlást hoznak a társalalomra. A közgyűlés nem fogatta el a tanács javaslatát, hanem a pálinkamérősek zárídejét 22 ózóval 19 ólen általában este 10 óráól reggeli 4-ig határozta meg.

A budapesti kávés-ipartársulat által tervezett szabályrendelet

az 1884. évi XVII. törv.-czikk 10. §-ában említett kávéházi és kávémérősi iparok gyakorolhatása tárgyában.

(Az ipartörvény megfelelő szakaszai, a szabályrendelet mintája és a budapesti kávés-ipartársulat ohajtsáival kikészített 132 81. közzg. sz. szabályrendelet.)

Jegyzet. A most érvényben levő 132 81. közzg. szabályrendelet megfelelő §§-ai az illető szakaszoknál zárjel közt idéztetnek.

I. Általános határozatok.

(Harmadik folytatás.)

9. §. Az engedély iránti kérvényre hozott érdemleges végzés úgy a kérvényező, mint az illető ipartársulattal közbeszítendő.

A hozott végzés ellen úgy a kérvényező, mint az illető ipartársulatnak derék aletnöke, kinek hazafiaságtól senki kétségbe nem vonhatja az ipartársulat viszonyait tekintetbe véve szolt az ügyhöz.

társulat, utobbi a fővárosi tanáchoz birtokon belül, a nagyméltóságú m. kir. földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz pedig birtokon kívül, felfolyamodhatnak.

10. §. Az üzlet csakis az engedélyokmány kézhezvétele után kezdhető meg. (Ipartörvény 158. §. a) pontja.)

Az engedélyokmány, — ha az illető ipartársulat az engedély megadását javasolta, — vagy a 8. §-ban körülírt határidő alatt nem nyilatkozott, az engedély kiállítását rendelő végzéssel együtt, különben csak akkor adandó ki, ha az ipartársulat a végzés ellen nem felel, vagy ha az elsőfokú iparhatóság határozata, másodfokulag is helybenhagyott.

11. §. (4. és 12. §§.) Az engedélyokmány, illetőleg a 29. §. értelmében lajstromozott iparjegy és egyéb iparigazolvány az üzleti helyiségben szembevető helyen kifüggesztve tartandó.

12. §. Az engedély hatályát veszti:

a) ha az engedélyezett üzlet az engedélyokmány kézbesítésétől számított hat hónap alatt meg nem kezdetik, vagy hat hónapig szünetel. (Ipart. 42. és 49. §§-ai.)

(Folytatása köv.)

Statuten des Genfer Vereines der Hotel- u. Angestellten.

(Fortsetzung.)

§. 13. Jedes Mitglied soll in seinen Kreisen und unter seinen Bekannten, sei es mündlich oder im Wege der Korrespondenz, die Ausdehnung des Vereines nach Kräften fördern.

§. 14. In den Verhandlungen haben die Mitglieder den parlamentarischen Anstand zu beobachten, sich gemäßigter Formen zu bedienen und nicht zu sprechen, bevor ihnen das Wort vom Präsidium erteilt ist.

Den Präsidenten und ihren Stellvertretern stehen im Interesse einer geregelten Diskussion folgende Disziplinar-Maßregeln zu Gebote: Mahnung, bei der Sache und in anständigen Formen zu bleiben, Ruf zur Ordnung, Entziehung des Wortes und Begreifung aus dem Versammlungselokale. Das Nähere hierüber bestimmen die von den Sektionen zu erlassenden Disziplinar-, Abtinnungs- und Wahl-Reglemente, welche der Genehmigung der Central-Verwaltung zu unterbreiten sind.

§. 15. Der Austritt muß schriftlich erklärt und vorher die rückständige Rechnung des betreffenden Mitgliedes berichtet werden. In diesem Falle erfolgt die Entlassung in Ehren.

§. 16. Die Nichtbezahlung von mehr als drei Monats-Beiträgen hat die Streichung des sämigen Mitgliedes von der Liste zur Folge.

Es bleibt jedoch den Sektionen anheimgefallen, in beruflichungswürdigen Fällen den Zahlungstermin bis auf höchstens 6 Monate auszu dehnen.

Will ein Mitglied, das in Anwendung der Bestimmungen der beiden ersten Abtheile dieses Paragraphen von der Liste gestrichen wurde, später dem Verein wieder beitreten, so hat es alle Rückstände bis zum Tage seiner Streichung nachzubehalten und sich allen Bedingungen einer Neuaufnahme (§. 5 und folg.) zu unterziehen.

Sämmtliche Sektionen haben diese Bestimmungen streng zu handhaben.

(Fortsetzung folgt.)

HIRDETÉSEK e lap számára felvételnek a kiadó- hivatalban: VII, Klauzál-utca 5. szám, 7. ajtó.

A MOHAI Á G N E S FORRÁS

háznak egyik legszénasvudassab

SAVANYUVIZE

künnö szolgálatot tesz főleg az emésztési zavarról, mind a gyomornak az idegrendszer bántalmán alapuló bajaiiban. Általában a víz mind azoknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használna kiterjedt kedveltségnek örvendő.

1883. évben 1 millió palack szállítását el.

Fris töltesben
mindenkor kapható

Édeskuty L.

m. kir. udv

és ványvíz-szállítónál Budapest.

Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglökben.

WEISZ LAJOS

zálog- kölcsön- intézete

Gr. Károlyi- és Magyar-utca sarkán

előlegez igen jutányos feltételek mellett arany, ezüst, ékszer, értékpapírok, u. m. sorsjegyekre, valamint mindennemű áruk és ingóságokra.

Bemenet a kapu alatt is a Magyar-utczáról.

Van szerencsém a t. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint helyben IV, Lipót-utca 31. szám alatt (a püfter-utca sarkán)

fűszer-, gyarmatárú-
és ásványvíz - kereskedést
nyitottam, s azt

RIZSAVY FRIGYES

cég alatt folytatom.

Főtörékvésem leend a szállodások, vendéglökösök és kávéházak szükségleteinek minden tekintetben megfelelni. Továbbá törékvésemnek tartom, hogy úgy az áruk mint az árakra nézve a lehető legjobb s legjutányosabb kiszolgáltatás által tisztelet vásárlóim becses bizalmát melébb megnyerjem.

Mély tisztelettel:

Rizsavv Frigyes.

Budapesten,
Király-utca és Károly-körút sarkán.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

Budapesten,
Király-utca és Károly-körút sarkán.

kinai ezüst- és alpacca-, bronc- és diszmű-árakban

minden tárgy házi szükséglet részére, arckép-album, levél- és szivar-tárczák, erszények, pénz- és váltó-tárczák, utazó-táska és bőröndök, berendezett necessaire-k urak és hölgyek részére, íróasztal-készletek, szivar-készletek, munka-kosarak, gummi eső-köpenyek és gamáslik, keztyük, nyakkendők és mindennemű játékszerek

Szövet- és selyem-ESERNYŐK 1 forinttól 10 forintig.

Alázatos tisztelettel **ROTHAUSER JÓZSEF L.**

Vidéki megrendelések pentosan teljesítetnek.

Király-utca és Károly-körút sarkán.